

Sygn. akt III Ca 2067/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Danuta Pacześniowska

Sędziowie: SO Leszek Dąbek (spr.)

SR (del.) Anna Hajda

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa Ł. K. i A. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o wydanie nieruchomości

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 27 sierpnia 2013 r., sygn. akt II C 126/11

1 oddala apelację;

2 zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanej kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym.

SSR (del.) Anna Hajda SSO Danuta Pacześniowska SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 2067/13

UZASADNIENIE

Powodowie Ł. K. i A. K. żądali nakazania pozwanej (...) Spółce Akcyjnej w G. (obecnie (...) Spółka Akcyjna w K.) wydania im części nieruchomości gruntowej położonej w R. o urządzonej księdze wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Rybniku pod numerem (...), zajętej przez pozwaną

na posadowienie słupów elektrycznej sieci napowietrznej oraz zasądzenia na ich rzecz od pozwanej zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdzili, że są współwłaścicielami nieruchomości na której pozwana bez tytułu prawnego posadowiła dwa słupy linii energetycznej średniego

i niskiego napięcia, co wyklucza możliwość wznoszenia budynków oraz w istotny sposób obniża wartość gruntu.

Pozwana (...) Spółka Akcyjna w K. wniosła

o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jej rzecz od powodów zwrotu kosztów procesu.

Zarzuciła, że posadowienie słupów elektroenergetycznych na nieruchomości powodów nie pozbawia powodów faktycznego władztwa nad nią oraz że w drodze zasiedzenia nabyła prawo do ich posadowienia na nieruchomości w postaci służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu,

Ponadto zarzuciła, że roszczenie powodów jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i nie powinno ono korzystać z ochrony prawnej.

Sąd Rejonowy w Rybniku w wyroku z dnia 27 08 2013r. oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia Sąd pierwszej instancji jako podstawę prawną orzeczenia wskazał regulacje: art. 224 § 1 k.c., art. 222 § 2 k.c.,

art. 352 k.c. i art. 172 k.c. Przywołał regulację art. 7 k.c. sytuującą domniemanie dobrej wiary i wskazał, że stosownie do ogólnych reguł wyrażonych w art. 6 k.c. na pozwanej ciąży obowiązek jego obalenia. Stwierdził, że na te okoliczność pozwana nie zaferowała żadnych dowodów, ograniczając się tylko do jego zakwestionowania i mając

na uwadze, że słupy elektroenergetyczne zostały posadowione na nieruchomości powodów bez zgody ich poprzedników prawnych i taki stan rzeczy istnieje do chwili obecnej, uznał, że pozwana i jej poprzednicy prawni posiadali nieruchomość w złej wierze. Przywołał pogląd prawny wyrażony przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 17 12 2008r. (I CSK 171/08) i ocenił, że objęcie w posiadanie przez poprzedników prawnych pozwanej „służebności przesyłu” na nieruchomości powodów odbywało się w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa działającego w ramach dominium i przyjął,

że w tej sytuacji pozwana na podstawie art. 176 § 1 k.c. w związku z art. 292 k.c. może doliczyć do okresu swego posiadania służebności czas posiadania jej poprzedników prawnych. Stwierdził, że w przypadku linii elektroenergetycznej średniego napięcia stan prowadzący do zasiedzenia służebności istniał od lutego 1972r. a w przypadku linii niskiego napięcia od marca 1981r. i mając na uwadze, że „posiadanie odbywało się

w złej wierze” uznał, że odpowiednio w styczniu 2005r. i 2011r. doszło do nabycia przez poprzedników prawnych w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, co roszczenie powodów czyni nieuzasadnionym. Ponadto uznał, że jest ono sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, gdyż powodowie nabywając nieruchomość mieli świadomość, iż posadowione są na niej linie elektroenergetyczne, a przebudowa linii miałaby wpływ

na ciągłość dostaw energii. O kosztach procesu orzekł stosując regulację art. 98 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżyli powodowie **L. K. i A. K.**, którzy wnosili o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uwzględnienie powództwa, bądź jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanej na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania

za obie instancje.

Zarzucili, że popełniono błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu,

że pozwana posiada skuteczną względem powodów służebność w swojej treści odpowiadającej służebności przesyłu wynikający z nieprawidłowego ustalenia,

że objęcie w posiadanie służebności przez poprzedników prawnych pozwanej oraz jej posiadanie odbywało się w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, w następstwie czego pozwana mogła doliczyć do czasu posiadania służebności gruntowej swoich poprzedników prawnych, w tym Zakładu (...) w G.,

a to począwszy od lutego 1972r. w przypadku linii elektroenergetycznej średniego napięcia oraz od marca 1981r. w przypadku linii niskiego napięcia podczas gdy do dnia 12 07 1993r. następcy prawni pozwanej byli jedynie dzierżycielami służebności.

Ponadto zarzucili, że przy ferowaniu wyroku naruszono prawo procesowe i materialne, regulacje:

- art. 228 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na nieuwzględnieniu ważkiej okoliczności faktycznej, że poprzednik prawny pozwanej – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w G. - przed dniem 1 02 1989r. władał jedynie mieniem państwowym w ramach sprawowanego zarządu i w kon-sekwencji był wyłącznie dzierżycielem służebności w swej treści odpowiadającej służebności przesyłu,

- art. 292 k.c. w zw. z art. 176 § 1 k.c. i w zw. z art. 172 k.c. w zw. z art. 338 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż pozwanej przysługuje względem powodów służebność w swojej treści odpowiadającej służebności przesyłu,

- art. 222 § 1 k.c. w zw. z art. 5 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że powodom nie przysługuje skuteczne względem pozwanej roszczenie

o wydanie zajętej części nieruchomości.

W uzasadnieniu apelacji między innymi podnosili, że bieg terminu „objęcia służebności w posiadanie” rozpoczął się w dniu 12 07 1993r., kiedy to Zakład (...) w G. będący przedsiębiorstwem państwowym został przekształcony w spółkę prawa handlowego – (...) S.A. wG. W ocenie skarżących poprzednik prawny pozwanej, który wniósł słupy zajmujące część nieruchomości powodów, do czasu przekształcenia w spółkę prawa handlowego, był jedynie dzierżycielem mienia wchodzącego w skład przedsiębiorstwa państwowego stanowiącego własność Skarbu Państwa.

Pozwana (...) **Spółka Akcyjna w K.** wnosila

o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na jej rzecz od powodów zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Sąd pierwszej instancji prawidłowo rozpoznał sprawę a następnie ferując zaskarżony wyrok skonstruował jego prawidłową podstawę faktyczną.

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną orzeczenia mają źródło w informacjach zawartych we wskazanych w uzasadnieniu orzeczenia źródłach dowodowych, które są logiczne oraz nawzajem się potwierdzają i uzupełniają i jako takie są wiarygodne.

Nie były one kwestionowane w apelacji, gdyż w ramach poniesionych w niej zarzutów odnoszących się werbalnie do podstawy faktycznej orzeczenia skarżący kwestionowali w istocie ich ocenę prawną dokonaną przez Sąd pierwszej instancji.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Pozwana podniosła w toku postępowania formalny zarzut nabycia w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, którego uwzględnienie czyniło powództwo bezzasadnym (zarówno w świetle regulacji art. 222 § 1 k.c. odpowiadającej treści zgłoszonego przez powodów roszczenia, jak i zastosowanej przez Sąd Rejonowy regulacji art. 222 § 2 k.c.).

W postanowieniu z dnia 22 05 2013r. Sąd Najwyższy między innymi przesądził, że przed wejściem w życie regulacji art. 305 1 - 305 4 k.c. było dopuszczalne nabycie

w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu oraz że okres posadowienia instalacji przed 2008 r. dolicza się

do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia służebności przesyłu (III CZP18/13, OSNC 2013/12/139).

W świetle tego poglądu oraz poglądów prawnych wyrażonych przez Sąd Najwyższy w przywołanych poniżej orzeczeniach dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego w swym zasadniczym zarysie jest zatem prawidłowa.

Posadowienia linii energetycznej na części nieruchomości stanowiącej obecnie własność powodów dokonało bowiem przedsiębiorstwo państwowe działające w ramach dominium Skarbu Państwa i Sąd pierwszej instancji trafnie ocenił, że zgodnie z art. 176 § 1 w zw. z art. 292 k.c., pozwana może zaliczyć do okresu swojego posiadania służebności, okres posiadania tej służebności przez Skarb Państwa przed dniem 1 lutego 1989r. (w uzasadnieniu postanowienia SN z dnia 13 10 2011r.; V CSK 502/10).

Linia energetyczna średniego napięcia przebiegająca nad nieruchomością powodów została posadowiona najpóźniej w lutym 1972r., co wynika z dokumentacji powykonawczej, natomiast linia elektroenergetyczna niskiego napięcia przebiegająca

na nieruchomości została posadowiona najpóźniej w marcu 1981r., co wynika z daty sporządzenia dokumentacji eksploatacyjno-ruchowej linii.

Okoliczności tych powodowie nie kwestionowali.

W konsekwencji tego we wskazanych powyżej datach powstał na nieruchomości powodów stan prowadzący do zasiedzenia służebności i tym samym rozpoczął biec przewidziany w art. 172 k.c. w związku z art. 292 zd. 2 k.c. i art. 352 k.c. termin jej zasiedzenia.

Długość tego terminu prawodawca uzależnił od istnienia dobrej lub złej wiary posiadacza służebności (w ówczesnym brzmieniu tej regulacji odpowiednio wynosił on 10 i 20 lat).

Regulacja art. 7 k.c. statuuje domniemanie dobrej wiary posiadacza służebności gruntowej, która stanowi wyjątek, legem specialis względem art. 6 k.c.

i zdejmuje z niego ciężar dowodu jej istnienia a dowód przeciwny obciąża podmiot który domniemanie to kwestionuje (por. post. SN z dnia 6 lutego 1998 r., I CKN 484/97, Lex nr 50540).

W toku postępowania nie wykazano żeby doszło do przerwania biegu terminu zasiedzenia w sposób określony w art. 123 § 1 k.c. w związku z art. 175 k.c.

Zarówno w przypadku linii średniego jak i linii niskiego napięcia upłynął on przed wniesieniem powództwa, co w konsekwencji doprowadziło do ustanowienia

na nieruchomości powodów na rzecz poprzedników prawnych pozwanej odpowiednio; „służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu” oraz „służebności przesyłu” uregulowanej w art. 3051 k.c. – 5054 k.c.

Służebności te były przedmiotem sukcesji, żeby ostatecznie wejść w skład majątku pozwanej.

W wyniku tego pozwana posiada skuteczne względem skarżących prawo

do władania ich nieruchomością w celu korzystania z posadowionych na niej urządzeń przesyłowych i w świetle przywołanych na wstępie regulacji powództwo jest bezzasadne.

Znalazło to prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym wyroku, stąd też apelacja jest bezzasadna.

Reasumując zaskarżony wyrok jest prawidłowy i dlatego apelację powodów jako bezzasadną oddalono na mocy regulacji art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 i § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013, poz. 490).

SSO Anna Hajda SSO Danuta Pacześniowska SSO Leszek Dąbek